

RYNEK KSIĄŻKI W POLSCE

2017

TARGI INSTYTUCJE MEDIA

Patronat medialny

GAZETA
wyborcza

ISBN 978-83-63879-95-2

9 788363 879952

**WARSZAWSKIE
TARGI KSIĄŻKI**

NAJWIĘKSZE TARGI KSIĄŻKI W POLSCE
17-20 maja 2018, PGE NARODOWY

**RYNEK
KSIĄŻKI
W POLSCE**
2017

**TARGI,
INSTYTUCJE,
MEDIA**

Piotr Dobrołęcki, Daria Dobrołęcka

© Copyright by Piotr Dobrołęcki, Daria Dobrołęcka, 2017

© Copyright by Biblioteka Analiz Sp. z o.o., 2017

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie lub reprodukcja jakiegokolwiek fragmentu tej książki wymaga pisemnej zgody wydawcy.

Redakcja: Ewa Tenderenda-Ożóg

Korekta: Joanna Ożóg

Projekt okładki: TYPO2 Jolanta Ugorowska

Opracowanie graficzne i łamanie: TYPO2 Jolanta Ugorowska

Druk i oprawa: OZGraf Olsztyńskie Zakłady Graficzne

Wydrukowano na papierze IBook White 60 gram vol 1,6
dystrybuowanym przez Igepa Polska **IGEPA**

Okładkę wydrukowano na materiale Surbalin Linea
5111 diamantweiss firmy Peyer Graphic **peyer**

Publikację zamknięto do druku 30.11.2017

ISBN 978-83-63879-95-2

Wydanie I

Warszawa 2017

Tom XC w serii „Raporty”

Biblioteka Analiz

Biblioteka Analiz Sp. z o.o.

00-048 Warszawa

ul. Mazowiecka 6/8 pok. 416

tel. +48 22 828 36 31

www.biblioteka-analiz.pl

Firma jest członkiem Polskiej Izby Książki

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ CZWARTA TARGI, INSTYTUCJE, MEDIA

Wprowadzenie	9
Rozdział pierwszy Targi książki	13
Rozdział drugi Festiwale	75
Rozdział trzeci Instytucje kultury	99
Rozdział czwarty Organizacje	203
Rozdział piąty Fundacje	313
Rozdział szósty Szkolnictwo wyższe	333
Rozdział siódmy Nagrody	367
Rozdział ósmy Media	459
Rozdział dziewiąty Agencje literackie	493
Indeks	505

CZĘŚĆ CZWARTA

TARGI, INSTYTUCJE, MEDIA

Świat wokół książki

Przewodnik i adresownik

Zgodnie z tytułem tom ten obejmuje podstawowe informacje o najważniejszych targach książki, instytucjach oraz mediach, ale jest uzupełniony jeszcze o wykaz festiwali literackich, szkół wyższych prowadzących studia edytorskie i pokrewne oraz instytuty naukowe, a poza tym o agencje literackie oraz blogi książkowe, a także zawiera obszerny dział poświęcony nagrodom – głównie literackim i edytorskim.

Targi książki są tematem, który jest niezwykle żywy i żywo dyskutowany w naszym środowisku, bo – jak wiadomo – każdy się na tym zna. Ich liczba w ostatnim czasie znacząco wzrosła i pojawił się problem kolizji terminów. Tak było w 2017 roku w przypadku Targów Książki Historycznej w Warszawie i odbywających się w tym samym czasie na przełomie listopada i grudnia Wrocławskich Targów Dobrych Książek. Podobna sytuacja będzie też w roku 2018. Z tym samym problemem zderzyli się organizatorzy Międzynarodowych Targów Książki w Białymstoku, bo niespodziewanie w ich kwietniowy termin wpisała się zapowiadana wcześniej na luty nowa impreza w podwarszawskim Nadarzynie, organizowana przez działającą z dużym rozmachem w innych branżach firmę Ptak Warsaw Expo.

O targach więc żywo się dyskutuje, a jednym z tematów jest ich hierarchia – a więc dyskusja o wyższości Warszawy nad Krakowem lub odwrotnie. A kto trzeci na tej liście? Chyba Wrocław. Ale o tym szerzej piszemy we wstępie do rozdziału o targach książki. Tutaj tylko dodajmy, że generalnie przemysł targowy w ostatnich latach niezwykle się rozwija w naszym kraju. Jak wynika z raportu Polskiej Izby Przemysłu Targowego, w 2016 roku liczba zwiedzających wzrosła o 7,2 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, a liczba wystawców o 1,7 proc. Rok 2016 był najlepszy w branży targowej od 2008 roku, czyli od czasu światowego kryzysu finansowego. Warto tutaj podkreślić, że Warszawskie Targi Książki od lat mieszczą się w ścisłej

czołowce imprez targowych pod względem liczby wystawców na jednym wydarzeniu – w konkurencji z imprezami we wszystkich innych branżach. Z tymi sukcesami w parze idzie coraz lepsza kondycja warszawskiego Stadionu Narodowego. Jest to o tyle ważne, bo po dość rewolucyjnym przeniesieniu targów książki z niefunkcjonalnych przestrzeni w Pałacu Kultury i Nauki na niesprawdzony teren, jakim jest wielki stadion sportowy, istniały uzasadnione obawy, że spółka zarządzająca obiektem upadnie i organizatorzy WTK będą mieli nieoczekiwane kłopoty. Jednak Jakub Opara, prezes spółki PL 2012+, która jest operatorem stadionu, podsumowując 2017 rok zapowiedział osiągnięcie 7 mln zł zysku. *Jesteśmy ewenementem na skalę światową. Mało jest tego typu obiektów, które są w stanie zarobić same na siebie* – z wyraźną dumą powiedział prezes spółki w wypowiedzi dla telewizyjnego portalu „Rzeczpospolitej” 7 grudnia 2017.

O warszawskie targi możemy być więc spokojni, więcej oczekiwań jest od spółki Targi w Krakowie, gdzie uczestnicy imprezy książkowej (ale też i innych wydarzeń) dotkliwie odczuwają ciągle nierozwiązany „węzeł” komunikacyjny, w który zawiązują się uczestnicy przy wjeździe i wyjeździe z targowego kompleksu. I jeszcze konieczność zwiększenia powierzchni targowej, co wstępnie zarząd spółki już zapowiada, planując rozbudowę mniejszej hali targowej. Targi Książki w Krakowie dzięki skutecznemu marketingowi wpadły w pułapkę „klęski urodzaju”, bo – jak słyszymy – mogą sprzedać każdą powierzchnię z uwagi na ogromne zainteresowanie wystawców. Chociaż, nie ma co ukrywać, nie wszystkie duże wydawnictwa są na tych targach obecne. Zadanie na przyszłość – skutecznie rozwiązać te problemy. Czego serdecznie życzymy, bo pomimo wszystkich mankamentów krakowskie targi mają swoich wielkich zwolenników i przyjaciół, również wśród czytającej publiczności, co oczywiście dla nas wszystkich jest najważniejsze. Więcej o sytuacji w sektorze targów książki piszemy na następnych stronach – we „Wstępie” do kolejnego rozdziału.

Drugą zasadniczą częścią naszej publikacji jest rozdział o instytucjach i organizacjach rynku książki. Wybraliśmy tu i opisaliśmy przede wszystkim Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, którego wpływ na kształtowanie sytuacji w obszarze kultury jest znaczący. Ministerialne programy wspierające czytelnictwo i edytorstwo są najważniejszą formą wsparcia ze strony państwa w sektorze książki. Od lat realizowane są poszczególne segmenty Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, a rok 2017 był pierwszym rokiem nowego i bardzo oczekiwanego programu wsparcia dla księgarzy, a także bibliotekarzy. Biblioteki wsparcie otrzymywały już od lat, ale księgarze byli tego pozbawieni. Dlatego zainaugurowany niedawno program „Partnerstwo dla książki” był entuzjastycznie przyjęty w księgarskim

środowisku. W jego wyniku zaktywizowało się wielu księgarzy, głównie z młodszego i bardzo obiecującego pokolenia, odbyło się szereg spotkań autorskich, kiermaszy, warsztatów, a także niezwykle przydatnych szkoleń branżowych. Bardzo dobrą wiadomością jest to, że program „Partnerstwo dla książki” będzie kontynuowany w 2018 roku.

Niestety nie jest zapewniona przyszłość innej niezwykle cennej ministerialnej inicjatywy, czyli Polskiej Akademii Księgarstwa, którą w dwóch edycjach ukończyło już 70 księgarzy, głównie młodych i głównie z ośrodków pozawarszawskich, co jest szczególnie ważne dla przyszłości tej branży w skali całego kraju, bo – jak dobrze wiadomo – najbardziej zagrożone upadkiem są księgarnie w mniejszych miejscowościach.

W naszym zestawieniu całkowicie pominęliśmy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, gdyż resort ten całkowicie odcina się od wsparcia książki naukowej i akademickiej, do czego powinien być zobligowany. I nie jest to sytuacja z ostatnich dwóch lat, lecz trwa już znacznie dłużej, a obecna ekipa przejęła tylko katastrofalną politykę swych poprzedników w tym zakresie.

Podobnie jak w latach poprzednich umieściliśmy w zestawieniu Ministerstwo Edukacji Narodowej – z uwagi na konieczność współpracy sektora książki szkolnej z tym resortem. Zauważamy pewne odejście od aroganckiego stylu z poprzedniej kadencji, co częściowo przywraca rolę wydawców edukacyjnych, chociaż nikt nie wyrówna poniesionych przez nich strat w wyniku fatalnego sposobu wprowadzania tzw. bezpłatnego podręcznika. Niestety, nie można oczekiwać, że przywrócona zostanie rola księgarń w dystrybucji podręczników dla szkół podstawowych, co jest jednym z głównych, a może i najważniejszym czynnikiem zagrożenia bytu księgarstwa, w wyniku czego doszło do upadku i likwidacji kilkuset placówek księgarskich w całym kraju.

Spośród instytucji rządowych kluczową pozycję dla rynku książki zajmuje oczywiście Instytut Książki, który reprezentuje resort kultury w tym sektorze i realizuje programy wspierające. Bardzo liczymy, że w dalszym ciągu Instytut będzie pełnił tę rolę, współpracując z organizacjami branżowymi i innymi podmiotami z tego obszaru.

Lista organizacji branżowych jest niezwykle długa, chociaż niektóre z nich nie przejawiają dużej aktywności. Zdecydowanie najważniejszą pozycję zajmuje Polska Izba Książki ze wszystkimi inicjatywami, jakie podejmuje i realizuje. Inne organizacje wydawców, a także organizacje księgarzy nie są równie czynne, chociaż oczekiwania wobec nich są czasem bardzo duże. Z pewnością problemem jest brak aktywnych działaczy, którzy społecznie chcą się angażować w pracochłonne i skomplikowane czasem działania, ale cała nadzieja w młodszym pokoleniu, które – miejmy nadzieję

– przejmie ster w tych organizacjach. Mamy taką nadzieję po tym, jak po raz pierwszy odnotowaliśmy powstanie nowych inicjatyw wydawniczych i księgarskich.

Dalszą część tego tomu zajmują tradycyjne zestawienia mediów branżowych z uwzględnieniem mediów elektronicznych i społecznościowych, a także wykazy uczelni prowadzących kierunek edytorski, jak też firm działających w otoczeniu rynku książki.

Jak zwykle przy takich okazjach przepraszamy za wszelkie braki i niedociągnięcia, pominięcia i pomyłki, i tradycyjnie zachęcamy wszystkich czytelników do przekazywania nam swoich uwag i uzupełnień, które z pewnością przyczynią się do podniesienia poziomu kolejnej edycji naszej publikacji.

Daria Dobrołęcka
Piotr Dobrołęcki

Rozdział pierwszy

Targi książki

W kiermaszach siła!

Targi książki w Polsce w 2017 roku to generalnie stabilny rozwój. I niezła perspektywa. Organizatorzy dwóch największych imprez, czyli Warszawskich Targów Książki i Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie ogłosili sukcesy, również imprezy lokalne spotkały się z wysokim zainteresowaniem tak ze strony wystawców, jak i przede wszystkim publiczności.

Złą wiadomością było odwołanie najstarszej imprezy targowej w sektorze książki naukowej i akademickiej, czyli Wrocławskich Targów Książki Naukowej, co jest kolejnym potwierdzeniem kryzysu w tym sektorze wydawniczym.

Interesująca perspektywa

Rok 2018 zapowiada się bardzo interesująco, głównie za sprawą rywalizacji nie tylko między Warszawą a Krakowem, ale między tymi dwiema imprezami a nową inicjatywą, jaką jest zapowiadany w lutym festiwal Warsaw Book Show na terenie Centrum Targowo-Konferencyjnego w podwarszawskim Nadarzynie. Organizatorem tego wydarzenia jest niezwykle aktywna firma Ptak Warsaw Expo, wchodząca przebojem nie tylko do sektora książki, ale na cały rynek targowy, obejmujący niemal wszystkie dziedziny ekspozycyjne i coraz skuteczniej konkurująca z takimi potęgami targowymi jak Międzynarodowe Targi Poznańskie czy Targi Kielce, a przy tym również ze spółkami Murator Expo i Targi w Krakowie.

Z informacji, jakie zostały już opublikowane, wygląda jednak, że imprezę w Nadarzynie należy zaliczyć raczej do kategorii festiwali literackich, a nie targów książki, bo nawet sami organizatorzy zrezygnowali z pierwotnie promowanej nazwy Polskie Targi Książki na rzecz angielskiego terminu Book Show.

Impreza jeszcze się nie odbyła, a już zdążyła podzielić środowisko na jego zwolenników, którzy zgłosili akces do udziału w tym nowym przedsięwzięciu, i na zagorzałych przeciwników, którzy mniej lub bardziej oficjalnie sugerują bojkot tej imprezy.

Faktem jest, że kilka innych imprez w nowym Centrum w Nadarzynie przyniosło sukces zarówno organizatorom jak i wystawcom, ale pojawiło się pytanie – za jaką cenę? Dlatego chyba całe środowisko książki oczekuje pierwszej edycji w Nadarzynie i dopiero po jej zakończeniu będzie można dokonać oceny, czy inicjatywa ta jest korzystna dla książki i czytelnictwa, czy też przyniesie straty – organizatorom i wystawcom – oraz czy spotka się z większym zainteresowaniem publiczności.

Od paru miesięcy trwa akcja medialna organizatorów Warsaw Book Show, których wspierają niektórzy wydawcy i dystrybutorzy. *Targi organizowane w Warszawie dotychczas były skierowane głównie do grupy czytającej dużo, hard userów, przede wszystkim dlatego, że jest tam szansa książki kupić taniej¹* – stwierdził Maciej Makowski, prezes zarządu wydawnictwa Prószyński Media. Rozwiązaniem, jakie ma przyciągnąć osoby, które czytają mniej, albo nie czytają w prawie w ogóle², ma być właśnie Warsaw Book Show.

Kristof Zorde, prezes zarządu Przedsiębiorstwa Dom Książki, właściciel sieci księgarń BookBook, na pytanie o rolę targów książki w biznesie księgarskim odpowiedział: *W biznesie księgarskim chyba tylko taka, że popularyzuje tytuły. Targi książki przyciągają klientów. To ułatwia sprawę, mamy wtedy całą ofertę skoncentrowaną w jednym miejscu i łatwiej sobie wyrobić zdanie na temat tego, co się chce czytać. I to ma wpływ na księgarnie, bo w trakcie targów następuje koncentracja poglądów na to, co się czyta lepiej. To przekłada się na nasze działania. My też tworzymy sobie pogląd na to, co potencjalni klienci chcą czytać. Wtedy zamawiamy książki i odpowiednio dostosowujemy ofertę³.*

Z zadowoleniem należy przyjąć, że targowa mapa stale się rozszerza. Oprócz wspomnianych największych imprez w Warszawie i Krakowie mamy Poznań ze zgrupowanymi na wiosnę dwiema imprezami (książka dla dzieci i młodzieży oraz książka naukowa i akademicka), wspartymi przez profesjonalnego organizatora, jakim są Międzynarodowe Targi Poznańskie, a także stolicę Dolnego Śląska z odrodzoną po latach stagnacji, organizowaną obecnie z dużym rozmachem imprezą, która do tego zmieniła nazwę z Wrocławskich Promocji Dobrych Książek na Wrocławskie Targi Dobrych Książek.

■ 1. „Warsaw Book Show” – „Gazeta Wyborcza” z 22 września 2017 roku.

■ 2. Ibidem.

■ 3. Ibidem.

iBOOK

Papier na lekkie lektury

Teraz w wersji Cream i White

www.igepa.pl

IGEPA

Targi Książki w 2017 roku

Nazwa targów	Termin	Liczba wystawców	Liczba odwiedzających
XVI Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców	24–26.03.2017	40	32 tys. *
XXI Poznańskie Targi Książki Naukowej i Popularnonaukowej	24–26.03.2017	40	–
XXII Targi Wydawców Katolickich	30.03–2.04.2017	160	30 tys.
V Międzynarodowe Targi Książki w Białymstoku	21–23.04.2017	82	22 tys.
7. Warszawskie Targi Książki	18–21.05.2017	794	75 tys.
21. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie	26–29.10.2017	698	70 tys.
3. Śląskie Targi Książki w Katowicach	10–12.11.2017	144	34 tys.
VII Salon Ciekawej Książki w Łodzi. Targi Nowej Książki	17–19.11.2017	–	–
26. Targi Książki Historycznej w Warszawie	30.11–3.12.2017	–	–
26. Wrocławskie Targi Dobrych Książek	30.11–3.12.2017	–	60 tys.

* Razem z Targami Edukacja oraz Poznańskimi Targami Książki Naukowej i Popularnonaukowej

Targi Książki w 2018 roku

Nazwa targów	Termin
Gdańskie Targi Książki	16–18.03.2018
XVII Poznańskie Spotkania Targowe – Pegazik	23–25.03.2018
XXII Poznańskie Targi Książki Naukowej i Popularnonaukowej	23–25.03.2018
XXIV Targi Wydawców Katolickich	12–15.04.2018
VII Międzynarodowe Targi Książki w Białymstoku	20–22.04.2018
9. Warszawskie Targi Książki	17–20.05.2018
XII Targi Książki Akademickiej i Naukowej Academia	17–20.05.2018
8. Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu Dobre Strony	25–27.05.2018
22. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie	25–28.10.2018
4. Śląskie Targi Książki w Katowicach	Jesień 2018
VIII Salon Ciekawej Książki w Łodzi. Targi Nowej Książki	23–25.11.2018
27. Targi Książki Historycznej w Warszawie	29.11–2.12.2018
27. Wrocławskie Targi Dobrych Książek	29.11–2.12.2018

Poza tymi największymi imprezami rośnie liczba spotkań lokalnych, a niezbędną ich atrakcją jest udział najbardziej popularnych, ale też i nieco mniej znanych autorów. Na spotkaniach potrafi być po kilkaset osób, jeżeli oczywiście organizatorzy dysponują odpowiednimi pomieszczeniami. Dowodem popularności są też długie kolejki po autografy i – coraz bardziej popularne – wspólne fotografie. Jest to zjawisko ze wszech miar pożyteczne i trzeba tylko zapewnić odpowiednie warunki, bo często zdarza się, że jeden wspianały autor potrafi swoją obecnością i zgromadzonym wokół niego tłumem uprzykrzyć życie w swojej okolicy, blokując dostęp do sąsiednich stoisk. Niezłe ten problem próbowali rozwiązać organizatorzy krakowskich

targów, zapraszając wielkie nazwiska do oddzielnych sal, gdzie popularni twórcy mogli się spotkać ze swymi wielbicielami.

Miejsca profesjonalne i miejsca dziwne

Ciekawe jest zestawienie obiektów, w jakich są obecnie organizowane targi książki. Po latach bardzo skromnych, gdy targi mieściły się czasem w bardzo dziwnych miejscach, mamy dzisiaj do czynienia z coraz bardziej profesjonalnymi przestrzeniami. Starsi uczestnicy rynku pamiętają, że były targi organizowane na... klatce schodowej (tak!) i przyległych salach Domu Wojska Polskiego w Warszawie (Targi Książki Historycznej), a także w szkolnej sali gimnastycznej (Targi Wydawców Katolickich). Na szczęście obie te imprezy znalazły swoje funkcjonalne miejsce w klimatycznych Arkadach Kubickiego w kompleksie Zamku Królewskiego w Warszawie, ale dzisiaj, po ich corocznym rozwoju powstał nowy problem. W obu przypadkach brakuje już miejsca i prowizorycznym rozwiązaniem są dostawiane namioty, ale nie jest to najszcześniejsze rozwiązanie.

Najbardziej profesjonalne i obszerne przestrzenie są na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, ale tam mamy do czynienia z wydarzeniami targowymi średniego wymiaru, co powoduje, że potencjał tego miejsca nie jest wykorzystany. Podobnie jest w przypadku Targów w Kielcach, która to spółka w listopadzie tego roku w sposób niezwykle okazały świętowała jubileusz 25-lecia, ale największe targi edukacyjne w kraju zostały zawieszona w 2016 roku z uwagi na kryzys w sferze podręcznikowej i nie zanoszą na ich reaktywację w najbliższym czasie.

Trzeci profesjonalny ośrodek targowy jest w Krakowie, ale tu dla odmiany – jak było to dotkliwie widać podczas zeszłorocznej i tegorocznej edycji – okazuje się, że jest już za mały dla potrzeb rynku książki, chociaż nie wszyscy czołowi wydawcy biorą udział w tym wydarzeniu, ale tutaj jest miejsce na analizę przyczyn takiego stanu rzeczy. W każdym razie krakowscy organizatorzy mają problem z deficytem miejsca i zapewnieniem w miarę swobodnego przejścia przez targi dla tych tysięcy miłośników książek i wielbicieli ich autorów, jacy w halach przy ul. Galicyjskiej corocznie się stawiają i do tego kupują książki! Rozwiązaniem może być – o czym nieoficjalnie słyszymy – dostawienie obszernego namiotu, jak to ma miejsce na Zamku Królewskim w Warszawie, a było to już praktykowane w Krakowie, gdy targi odbywały się w poprzedniej lokalizacji.

Gdy padła nazwa ul. Galicyjskiej, to nie sposób pominąć problemu, o którym wszyscy mówią – zarówno wystawcy, jak i targowi goście. Jest to

oczywiście niezwykle uciążliwy problem dojazdu i wyjazdu, który oznacza długie i nerwowe oczekiwanie w korkach. Podobno w przyszłym roku do targowego obiektu ma prowadzić nowa ulica i problem ma być chociaż częściowo rozwiązany, czego zarówno uczestnikom targów, jak i ich organizatorom z całego serca życzymy.

Wspomniane już Wrocławskie Targi Dobrych Książek zadomowiły się od zeszłego roku w monumentalnej, a przez to trochę przytłaczającej swą architekturą, słynnej Hali Stulecia. Po latach kolejnych przeprowadzek – z Filharmonii przez galerię artystyczną, muzeum w pomieszczeniach poklasztornych, a nawet dworzec kolejowy (bardzo udane dwie edycje!), a także pawilon wystawowy przy Hali Stulecia – teraz już w tym wielkim budynku mogą przyjąć ogromną rzeszę czytelników, chociaż po edycji zeszłorocznej pojawiły się głosy protestu, że frekwencja była zawyżona przez organizatorów. Kolejna edycja pozwoli na zweryfikowanie tych informacji.

Do profesjonalnych pomieszczeń wrócił łódzki Salon Ciekawej Książki, który przez dwie poprzednie edycje zagościł w efektywnych, ale niezbyt funkcjonalnych dla celów targowych, postindustrialnych wnętrzach Muzeum Włókiennictwa.

Podobnie w bardzo profesjonalnym wnętrzu odbyły się trzy dotychczasowe edycje Śląskich Targów Książki – w nowym Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. Miejsce jest już więc sprawdzone, funkcjonalne, a do tego na tyle obszerne, że w tym roku mogły się równolegle odbyć dwie imprezy, bo z książką sąsiadowała imponująca ekspozycja jachtów, łódek i wszystkiego, co ma związek z żeglarstwem, na targach „Wiatr i woda”.

Z nietypowych rozwiązań, ale w tym wypadku bardzo trafionych, wymienimy jeszcze ... restaurację! Targi Książki Kulinarnej organizowane przez Martę Gessler, właścicielkę Qchni Artystycznej na Zamku Ujazdowskim w Warszawie, tam właśnie znalazły swoje miejsce, bo o lepsze dla tej smakowitej tematyki byłoby trudno.

Aktywne działania w innych miastach, z czego cieszymy się oczywiście, w wielu przypadkach sprowadzają się często do poszukiwania miejsc targowych w różnych obiektach, z reguły jednak nie przewidzianych dla celów ekspozycyjnych i przy dużej grupie odwiedzających. Targi (nazwane na wyrost chociaż perspektywicznie Międzynarodowymi) w Białymstoku odbywają się we wnętrzu Opery i Filharmonii Podlaskiej, pięknym i chwalonym za swą architekturę budynku, ale ich dotychczasowy sukces spowodował wyraźny deficyt miejsca, co powinno być rozwiązane jeszcze przed zbliżającą się edycją. Natomiast pierwsza edycja Festiwalu Książki w Opolu odbyła się podobnie jak w Białymstoku – we wnętrzu miejscowej

Filharmonii, ale z podobnych powodów jak w stolicy Podlasia, już druga została zorganizowana w plenerze – w namiotach ulokowanych w pobliskim parku, ale było to możliwe z uwagi na jej termin – w czerwcu, gdy temperatura pozwalała na takie rozwiązanie.

Taka sama koncepcja z sukcesem jest realizowana przez spółkę Murator w przypadku letnich imprez plenerowych – w Gdyni, Szczecinie i od tego roku w Warszawie. Oczywiście, zawsze istnieje niebezpieczeństwo załamania się pogody, co w tym roku dotkliwie odczuli uczestnicy szczecińskiej imprezy, a na mniejszą skalę również w Warszawie, ale pomysł na letnie kiermasze połączone z serią spotkań autorskich wyraźnie się sprawdza. Dowodem na to niech będzie zakrojony na mniejszą skalę, ale bardzo sympatyczny kiermasz – cykl spotkań autorskich organizowany przez wydawnictwo Zys i S-ka, w tym roku w Łebie, Szczyrku, Ustroniu i w Miłokajkach.

Dodajmy jeszcze, że inne ośrodki optymistycznie podchodzą do idei imprez kiermaszowych czy nawet targowych. Pod koniec roku zapowiedziano reaktywację zorganizowanych już jeden raz targów w Rzeszowie, tym razem pod nazwą Świąteczne Targi Książki, a odbędą się znowu w nietypowym miejscu, bo w galerii handlowej Millenium Hall. I jeszcze Pomorze, ale tam pierwsze Gdańskie Targi Książki mają się odbyć w marcu przyszłego roku, więc dzisiaj jest jeszcze zdecydowanie za wcześnie na komentarz.

Tylko kiermasze

Postawmy jednak sprawę jasno – w Polsce nie mamy żadnej profesjonalnej imprezy targowej i wielu uczestników rynku uważa, że nie ma u nas targów, a są tylko kiermasze i literackie festiwale. Tych jest coraz więcej, co z zadowoleniem odnotowujemy, i są organizowane z coraz większym rozmachem. Dlatego po raz pierwszy w naszej publikacji omawiamy je w oddzielnym rozdziale.

Faktem jest, że żadna z polskich imprez nie jest wyłącznie spotkaniem branżowym – bez dostępu publiczności, jak to się dzieje na najważniejszych targach światowego przemysłu książki – we Frankfurcie, Londynie czy Bolonii. Jeżeli na tych imprezach dopuszcza się dni otwarte dla czytelników, to jednak bez sprzedaży książek na stoiskach.

Wprawdzie na targach w Warszawie i w Krakowie przez dwa pierwsze dni program profesjonalny wypełniony jest wieloma spotkaniami, i to często ciekawymi i pouczającymi, to jednak cały czas na stoiskach sprzedawane są książki i pojawiają się autorzy, ale najliczniej w targowe soboty i niedziele, gdy publiczności z natury rzeczy jest najwięcej. W naszych

warunkach jest bardzo mało wydawców, którzy zdecydowaliby się na rezygnację ze sprzedaży książek ze stoisk, bo kondycja większości firm na taki luksus nie pozwala. Niemalże koszty udziału w targach muszą być wynagrodzone przez skuteczną sprzedaż, a najlepiej jak przyniesie ona dodatkowy przychód, bo o zysku raczej trudno w tym przypadku mówić.

Ze sprzedażą na stoiskach wiąże się też sprawa konkurencji, a nawet wojen cenowych, czego najlepszym przykładem są krakowskie targi, gdzie na kilku stoiskach sprzedawane są najbardziej popularne tytuły – ale w różnych cenach. Tak się dzieje, bo przecież nie mamy ustawy o jednolitej cenie książki i nikt nie jest w stanie temu zapobiec.

A może kongres?

Może jednak znajdzie się formuła, która pozwoli na spotkania branży książkowej bez tej całej kiermaszowej obudowy i bez spotkań z autorami, a zwłaszcza z coraz liczniejszymi na targach celebrytami. Może wzorem będzie kongres branży poligraficznej zatytułowany „Art of Color – Nowy wymiar druku”, jaki na początku listopada tego roku zorganizowały Międzynarodowe Targi Poznańskie, przesuwając na rok przyszły kolejną edycję targów „Poligrafia”. W poznańskim kongresie uczestniczyło blisko 400 przedstawicieli branży poligraficznej, w tym wielu drukarni dziełowych, ale niestety zabrakło na nim właśnie wydawców, chociaż w programie była sesja skierowana zarówno do drukarzy, jak i wydawców. Może projekt Kongresu Książki, zainicjowany przez Polską Izbę Książki, stanie się takim rozwiązaniem i będzie organizowany – powiedzmy – co dwa lata w innym mieście.

Nie tracmy nadziei i optymistycznie patrzmy w przyszłość, bo – jak przedstawiamy w tej książce – przemysł targowy ma się dobrze i do tego sukcesywnie się rozwija, obejmując – co jeszcze raz z wielkim zadowoleniem powtarzamy – coraz więcej miast w Polsce.

Piotr Dobrołęcki

peyer

Odpowiednie materiały okleinowe dla każdej książki!

Peyer Graphic to najszerszy wybór materiałów okleinowych najwyższej klasy.

- _SURBALIN, papier barwiony w masie z bogatą fakturą na okładki, obwoluty i wyklejki
- _Białe papiery na okładki i obwoluty
- _Kartony na broszury i foldery
- _Płótna
- _CABRA - materiał skórzany
- _materiały powlekane

Peyer Graphic jest zaufanym partnerem z niezawodnym serwisem i kreatywnymi pomysłami.

- _Wzorniki, katalogi
- _Folder druków offsetowych z naszymi materiałami
- _Inspirationsfinder - wyszukiwacz materiałów okleinowych on-line

peyer graphic gmbh | Mollenbachstr. 33-35 | D 71229 Leonberg
Jirka Zlámaný | Sázavská 323 | CZ 28167 Stříbrná Skalice

E-Mail: paperex.eu@gmail.com | Web: www.peyergraphic.de | Tel: +420 608 941 444

Najważniejsze imprezy targowe

XVII Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców

Termin: 23–25 marca 2018

Miejsce: Międzynarodowe Targi Poznańskie, ul. Głogowska 14

Organizatorzy: Międzynarodowe Targi Poznańskie, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Centrum Kultury Zamek

Biuro targów: 60-734 Poznań, ul. Głogowska 14, tel. (61) 869 21 38, 503 349 953
www.ksiazka.mtp.pl, www.targiksziazki.pl, e-mail: ksiazka@mtp.pl

Prezes – Przemysław Trawa
Dyrektor projektu – Zofia Strzyż
Komisarz targów – Katarzyna Kamińska

Patronat Honorowy: Agata Kornhauser-Duda, małżonka prezydenta RP

Poznańska impreza jest największym w kraju wydarzeniem poświęconym promocji książek dla najmłodszych i dorastających czytelników, które łączy zabawę z popularyzacją czytelnictwa kształtującego dziecięcą wyobraźnię, rozwój intelektualny i wrażliwość. Impreza pomyślana jako polski odpowiednik największych na świecie targów książki dla dzieci w Bolonii.

Do 2015 roku wydarzenie nosiło nazwę: Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci i Młodzieży, ale od 2016 roku organizatorzy rozszerzyli formułę programową i w związku z tym zmienili jej nazwę na Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców.

Po raz pierwszy Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci i Młodzieży zorganizowane zostały w 2002 roku, głównie siłami Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek i dzięki uporowi Olchy Sikorskiej, a także jej współpracowniczek z PTWK. Pierwsze trzy edycje odbyły się na poznańskim Zamku. W 2005 roku uzyskano wsparcie największego polskiego organizatora targowego, czyli Międzynarodowych Targów Poznańskich i Spotkania przeniesiono na profesjonalny teren targowy, łącząc je z istniejącymi już Targami Edukacyjnymi, które są przeglądem ofert szkół i uczelni,

Międzynarodowe Targi Poznańskie

prawdziwe
spotkania

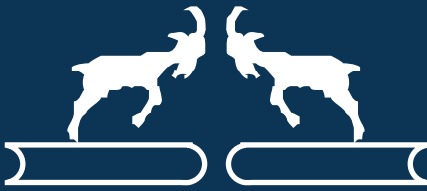
**XVII POZNAŃSKIE
SPOTKANIA TARGOWE**

**KSIĄŻKA
DLA DZIECI,
MŁODZIEŻY
I RODZICÓW**

www.targiksiazki.pl

23-25 MARCA 2018, POZNAŃ
WSTĘP BEZPŁATNY

22.
**Poznańskie Targi
Książki Naukowej
i Popularnonaukowej**

www.ksiazkanaukowa.pl

ORGANIZATORZY
Książka dla Dzieci,
Młodzieży i Rodziców

Międzynarodowe
Targi
Poznańskie

ORGANIZATORZY
Targi Książki Naukowej
i Popularnonaukowej

Międzynarodowe
Targi
Poznańskie

głównie wielkopolskich, oraz z Salonem Wyposażenia Szkół. Spotkania zachowały jednak samodzielny charakter i specyficzną atmosferę. Targom towarzyszy interesujący program wystaw, dyskusji i spotkań autorskich. Od 2017 roku w tym samym terminie oraz na tej samej powierzchni na terenie MTP odbywają się jeszcze Targi Książki Naukowej i Popularnonaukowej.

Wystawcami na poznańskiej imprezie są głównie polskie wydawnictwa specjalizujące się w publikacjach dla dzieci i młodzieży, ale także instytucje kulturalne oraz miasta partnerskie Poznania: Brno (Czechy), Győr (Węgry) i Glostrup (Dania). Lista obecności w Poznaniu ustabilizowała się w ostatnich latach niestety na niskim poziomie, co zdecydowanie nie zadowala organizatorów, którzy dokładają wiele starań, aby tę sytuację zmienić w przyszłości. Natomiast wysoka liczba odwiedzających obejmuje wszystkie trzy odbywające się równolegle imprezy i wynika przede wszystkim z wysokiego zainteresowania głównie młodzieży ofertami szkół i uczelni w ramach Targów Edukacyjnych.

Szesnasta edycja Targów odbyła się w dniach 24-26 marca 2017 roku. Ofertę przedstawiło ponad 40 wydawnictw m.in.: Adamada, Akapit Press, Dwie Siostry, Ezop, Grupa Wydawnicza Foksal, Książkowe Klimaty, Media Rodzina, Nasza Księgarnia, Wydawnictwo Miejskie Poznań, Wydawnictwo Literackie, Publicat, Dom Wydawniczy Rebis, Zakamarki. Łącznie odbyło się 56 spotkań z 30 autorami, wśród których byli: Małgorzata Musierowicz, Bohdan Butenko, Grzegorz Kasdepke, Andy Griffiths i Dorota Sumińska. Targom towarzyszyły wystawy znanych oraz początkujących, ale wyróżniających się twórców grafiki książkowej, a wśród nich wystawa nagrodzonych prac Czeskiej Sekcji IBBY oraz cykl „Mistrz Ilustracji” z prezentacją twórczości Elżbiety Wasiuczyńskiej.

Cztery odbywające się równolegle imprezy targowe, czyli XVI Targi Książki dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców, XXI Targi Edukacyjne oraz 21. Targi Książki Naukowej i Popularnonaukowej, a także Targi Technologii i Wyposażenia dla Edukacji Edutec połączone z Ogólnopolskim Kongresem Oświatowym odwiedziło 32,8 tys. osób.

Razem w obu imprezach książkowych czyli w XVI Targach Książki dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców oraz w 21. Targach Książki Naukowej i Popularnonaukowej zaprezentowało się 80 wystawców z całej Polski, a targowy program obejmował 50 spotkań z autorami i ilustratorami, 27 warsztatów dla dzieci, 20 konferencji, prelekcji i spotkań merytorycznych oraz 7 wystaw.

To jest wspaniałe połączenie oferty dla czytelników na różnych etapach życia. Nawet naukowcy mogą znaleźć coś ciekawego na targach książki dla dzieci, jeśli nie dla siebie, to dla swoich wnuków⁴ – powiedział podczas

■ 4. „Blizniacze targi w Poznaniu” – „Biblioteka Analiz” nr 6/17.

wspólnego otwarcia obu imprez Rafał Skąpski, prezes Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, współorganizatora poznańskiej ekspozycji książki dla najmłodszych.

Bohaterką całego wydarzenia była Olcha Sikorska, wiceprezes PTWK i inicjatorka oraz niestrudzona organizatorka wszystkich szesnastu edycji targów dziecięcych jako ich komisarz, a przy tym członek komitetu organizacyjnego targów książki naukowej. Po pełnym emocji i wzruszeń wystąpieniu oficjalnie przekazała następstwo w organizacji targów Katarzynie Kamińskiej, dyrektorce Wydawnictwa Miejskiego Poznania i członkini zarządu głównego PTWK. Przez prezydenta Poznania Olcha Sikorska została uhonorowana najwyższym miejskim wyróżnieniem – Srebrną Pieczęcią miasta Poznania, którą wręczył wiceprezydent Jędrzej Solarski. Otrzymała też szereg innych nagród, dyplomów i upominków, nie licząc oczywiście wielkich bukietów kwiatów. Jednym z wyróżnień był dyplom przyznany przez Polską Izbę Książki, która zasłużonej promotorce książki i czytelnictwa przyznała swoje najwyższe wyróżnienie, czyli tytuł „Przyjaciela Książki”.

Poznańskim Spotkaniom Targowym towarzyszy nagroda w postaci statuetki Pegazika, przyznawana wybitnym twórcom i przyjaciołom książki, która w 2017 roku została przyznana po raz trzynasty. W kategorii „Twórca książki dla dzieci i młodzieży” nagrodę otrzymał Grzegorz Kasdepke *„za książki, które młodego czytelnika tak pięknie uczą, bawią i wzruszają”*. W kategorii „Przyjaciel książki dla dzieci i młodzieży” nagrodę otrzymała Lucyna Kończal-Gnap *„za stworzenie w Nowym Tomyślu biblioteki, która dla dziecięcych i młodocianych czytelników stała się miejscem szczególnie bliskim, atrakcyjnym i przyjaznym”*.

Targi książki dziecięcej i młodzieżowej zdobyły już swoją liczną publiczność i to we wszystkich grupach wiekowych, przez co na dobre zadomowiły się w świadomości poznańskiej i regionalnej publiczności.

Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców

Lata	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba wystawców	50	40	40	60	56	50	49	58	30	40
Liczba odwiedzających	50 tys.	40 tys.	40 tys.	45 tys.	30 tys.	37 tys.	40 tys.	32 tys.	29 tys.	32,8 tys.

XXII Targi Edukacyjne w Poznaniu

Termin: 23–25 marca 2018

Miejsce: Międzynarodowe Targi Poznańskie, ul. Głogowska 14

Organizatorzy: Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o., Urząd Marszałkowski
Województwa Wielkopolskiego, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu

Biuro targów: 60-734 Poznań, ul. Głogowska 14, tel. (61) 869 22 95,
www.edukacja.mtp.pl

Prezes – Przemysław Trawa
Dyrektor projektu – Zofia Strzyż

Patronat honorowy: Minister Edukacji Narodowej, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Kolegium Rektorów Miasta Poznania

Poznańskie Targi Edukacyjne wraz z towarzyszącym im Salonem Wypożyczenia Szkół to największe wydarzenie targowe w branży edukacyjnej w Polsce. Co roku uczestniczą w nim szkoły wszystkich szczebli z regionu Wielkopolski oraz szkoły wyższe z całego kraju i zagranicy. Targi stały się areną prezentacji możliwości studiów za granicą. Informacji udzielali przedstawiciele zagranicznych uczelni z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Danii czy Finlandii. Szczególną prezentację przygotował British Council. Ofertę targów dopełniają instytucje oświatowe, samorządy, organizatorzy zajęć pozalekcyjnych oraz firmy oferujące technologie informacyjno-komunikacyjne dla szkół, pomoce dydaktyczne, meble, wyposażenie świetlic i placów zabaw. Ekspozycja wystawców i towarzyszące jej atrakcje zaaranżowane są w sposób pozwalający na interaktywny kontakt pomiędzy wystawcami a publicznością. Oprócz młodzieży i rodziców targi są licznie odwiedzane przez pedagogów, dyrektorów szkół i przedstawicieli samorządów, dla których przygotowany jest bogaty program interesujących konferencji i warsztatów metodycznych.

Blok Targów Edukacyjnych, Targów Książki dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców oraz Targów Książki Naukowej i Popularnonaukowej, jaki odbył się w dniach 24-26 marca 2017 roku, odwiedziło ponad 32 tys. zwiedzających. Łącznie z imprezami towarzyszącymi – PKO Półmaraton i Sport Expo – Międzynarodowe Targi Poznańskie odwiedziło wówczas 58.107 osób! W Targach

Edukacyjnych prezentowało się ponad 200 szkół i uczelni z 9 państw, odbyły się dziesiątki seminariów.

Program Targów Edukacyjnych, odbywających się pod hasłem „Wiedza zaczyna się od pytań”, obejmował występy kół szkolnych, peruwiańską muzykę, koncerty rockowe, a także spektakl teatralny „Imperium Dobrawa – Chrzesz”. W Alei Zawodów zaprezentowano pracę kucharza, mechanika samochodowego, kosmetyczki, masażyści czy fryzjera oraz pokazano, jak obsługiwać drony, oscyloskop, a nawet broń wojskową na bezpiecznej strzelnicy laserowej. Można było także zaprogramować grę, poznać tajniki robotyki i druku 3D, samemu złożyć komputer. W strefie EkoForum młodsi uczestnicy targów mogli przyjrzeć się zwierzętom oraz poznać działanie mikroskopu czy lunety obserwacyjnej. Podczas warsztatów dzieci plotły wiklinowe koszyki, lepiły z gliny i szyły własne ekopluszaki.

W osobnym pawilonie – specjalnie dla maturzystów – bogatą ofertę edukacyjną prezentowało 15 szkół policealnych i 75 szkół wyższych, a w tym ponad 20 zagranicznych – z Wielkiej Brytanii, Danii, Holandii, Łotwy, Niemiec, Peru, Szwecji i Włoch.

Targi Edukacyjne w Poznaniu

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba wystawców	412	388	410	300	250	340	260	
Liczba odwiedzających	37 tys.	44,7 tys.	27,4 tys.	37 tys.	32 tys.	32 tys.	29 tys.	32 tys.